

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
науково-практичної конференції з міжнародною участю**

28 жовтня 2021 р.

Харків: НФаУ, 2021

УДК 1:37 (06)

Редколегія: доктор філософських наук, професор Іванова К. А.,
кандидат історичних наук, доцент Балабай Я. В.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання філософії освіти», м. Харків, 28 жовтня 2021 р. / редкол. : К. А. Іванова та ін. – Харків: НФаУ, 2021. – 201 с.

Збірник містить матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання філософії освіти», що охоплюють широкий спектр напрямків досліджень: проблеми філософії освіти; адаптація вищої освіти до сучасних соціокультурних реалій; особистість в контексті філософії освіти; статус наукового знання в ХХІ столітті; технології, мистецтво та професіоналізм в освітній діяльності; філософські аспекти відкритої освіти; історичні студії освіти; університет сьогодні: проблеми та перспективи.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів статей.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Матеріали подаються мовою оригіналу.

Зміст

1. Yaroslava Artemenko. UNIVERSITY NOWADAYS: THE “END” OR THE “TURN” OF THE HISTORY?.....	8
2. Maksym Doichyk, Oksana Doichyk, Alla Sinitsyna. ACADEMIC INTEGRITY IN LIGHT OF THE PRESENT SITUATION IN UKRAINIAN HIGHER EDUCATION.....	11
3. Olga Chernyshenko, Helen Karasyova. ENGLISH LANGUAGE FOR THE COMPETITIVE SPECIALISTS OF PHARMACY	14
4. Nataliya Martynenko, Avadein Ahmed Mohamed Reda Abdu. ARABIC SYSTEM OF PHYSICIANS’ TRAINING	16
5. Артеменко Андрій Павлович. ДЕМОГРАФІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	18
6. Балабай Яна Володимирівна. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ.....	20
7. Бейлин Михаил Валерьевич, Желтобородов Александр Николаевич. ЗНАНИЯ В ПОСТЭКОНОМИЧЕСКУЮ ЭРУ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	24
8. Білокобильський Олександр Володимирович. РОЛЬ ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН В СТРУКТУРІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	30
9. Білецька Тетяна Вікторівна. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО АУДИТУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	32
10. Болотіна Євгенія Валеріївна. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	36
11. Васильєва Ірина Василівна, Вакуленко Галина, Нечушкіна Ольга. ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ ТА СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ.....	42
12. Верба Михайло Анатолійович. МЕДИЧНЕ ПІЗНАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ОСНОВНИХ ПАРАДИГМ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ.....	47
13. Вергелес Костянтин Миколайович, Куліш Павло Лаврентійович, Школьнікова Тетяна Юріївна, Вергелес Тетяна Михайлівна. ОСОБИСТІТЬ У СУЧАСНОМУ ПОСТПОСТМОДЕРНОМУ СВІТІ.....	51
14. Газнюк Лідія Михайлівна, Семенова Юлія Анатоліївна. SOFT SKILLS ЯК ЦІННІСНИЙ ПРИОРИТЕТ У ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ....	57
15. Гардашук Тетяна Василівна. БІОБЕЗПЕКИ В ПОЛІТИЦІ, НАУЦІ, ОСВІТІ.....	63

30. Плотнікова Наталія Володимирівна. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ.....	122
31. Попова Наталія Валеріївна, Артеменко Микита Андрійович. ОСВІТА І ПРОБЛЕМА СВІДОМОСТІ.....	125
32. Разумовський Сергій Олександрович, Кулакова Оксана Миколаївна. КОНЦЕПЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	128
33. Рилова Ольга Юріївна. МАСОВИЙ ПОПИТ НА ВИЩУ ОСВІТУ ТА ЇЇ ЯКІСТЬ.....	133
34. Савіна Вікторія Вікторівна. МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ.....	137
35. Садовніков Олег Костянтинівич. СТАТУС УНІВЕРСИТЕТУ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ.....	139
36. Салтан Наталія Миколаївна, Орленко Олена Михайлівна. АНТРОПО-СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІР ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	144
37. Скорикова Марія Кирилловна. ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ СОВРЕМЕННОГО УКРАїнСКОГО ВИСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЯХ АВСТРАЛІЇ.....	150
38. Стадник Григорій Васильович, Радіонова Людмила Олексіївна. ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ЧАСУ.....	153
39. Стешенко Наталія Леонідівна, Бородай Андрій Володимирович. РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ В СТРУКТУРІ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ.....	159
40. Ткаченко Валерія Вікторівна. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА РИТОРИКА ЯК ЗАСОБИ ПОДОЛАННЯ КІБЕРБУЛІНГУ.....	165
41. Томарева Наталія Олександрівна. ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ.....	168
42. Удовицька Тетяна Анатоліївна. ВИКЛАДАЧ-СТУДЕНТ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМНИХ ОЧІКУВАНЬ У СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЯХ.....	170
43. Утюж Ірина Геннадіївна, Спиця Наталія Валеріївна. ВИЩА ОСВІТА В УМОВАХ КОМУНІКАТИВНОГО КАПІТАЛІЗМУ.....	173
44. Філіппенко Ростислав Ігорович, Хіріна Ганна Олександрівна. М. П. КРАСОВСЬКИЙ ТА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ НА СТОРІНКАХ ХАРКІВСЬКОЇ ПЕРІОДИЧНОЇ ПРЕСИ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.....	175
45. Хіріна Ганна Олександрівна, Кахніашвілі Анастасія Сергіївна, Матус Тетяна Андріївна. ВІДКРИТА ОСВІТА: СУТНІСТЬ, СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	181

Сучасна освіта не тільки отримала велику кількість нових технологічних засобів, якими має навчитися користуватися з оптимальним результатом. Вона сама стає політичною, терапевтичною, соціальною технологією. Тож викладачам гуманітарних дисциплін варто враховувати це та використовувати нові технології задля того, щоб уникнути катастрофи глобальної дегуманізації. Якщо соціогуманітарні дисципліни отримують шанс від безособових технологій, ним варто скористатися для того, щоб з пасивних спостерігачів-дослідників перетворитися на активних творців нової реальності де головне місце завжди залишатиметься за Людиною.

Література:

1. Франкл В. Людина в пошуках сенсу. Москва: Прогрес, 1990. 368 с., С. 295
2. Fresco J. The Best That Money Can't Buy: Beyond Politics, Poverty and War. Global Cyber Visions. 2002. 166 с.
3. Бутан Я.-М. Новое огораживание: информационные и коммуникационные технологии, или ползучая революция прав собственности // Логос. 2007. № 4 (61). С. 199–229.
4. Boutang Y.-M. Cognitive capitalism. Los Angeles: Polity Press, 2011. 206 p.

Філіппенко Ростислав Ігорович,

кандидат історичних наук, доцент,
кафедра філософії та соціології,

Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна;

Хіріна Ганна Олександрівна,

кандидат історичних наук, доцент,
кафедра філософії та соціології,

Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна

М. П. КРАСОВСЬКИЙ ТА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ НА СТОРІНКАХ ХАРКІВСЬКОЇ ПЕРІОДИЧНОЇ ПРЕСИ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Вступ. У вересні 2021 р. Національний фармацевтичний університет відзначив 100-річчя з дня заснування. Досліджуючи харківську періодичну пресу кінця ХІХ – початку ХХ т., знаходимо багато нової інформації про науковців та педагогів, які стали фундаторами Харківського

фармацевтичного інституту, серед яких треба згадати ім'я Миколи Петровича Красовського.

Мета: створити наукову біографію, визначити місце та роль в історії НФаУ.

Матеріали та методи: широке коло відкритих історичних джерел, біографічний, порівняльно-історичний методи.

Отримані результати. Микола Петрович Красовський (1874–1953) закінчив фармацевтичне відділення медичного факультету Харківського Імператорського університету. З 1899 р. він працював лаборантом, приват-доцентом університету та професором у Харківському ветеринарному інституті. З 1921 по 1944 рр. вчений очолював кафедру аналітичної хімії Харківського фармацевтичного інституту (ХФІ), а у 1921 та 1943 роках виконував обов'язки ректора ХФІ.

Проаналізувавши численні номери щоденних харківських газет «Утро» та «Южный край» за період з 1899–1916 рр., ми маємо можливість додати знайденні матеріали до науково-педагогічної біографії вченого.

Вперше ім'я М. П. Красовського зустрічаємо на шпальтах газети «Южный край» від 21 грудня 1899 р., де повідомляється, що на майбутній з'їзд фармацевтів делегатами від харківського фармацевтичного товариства були обрані А. Д. Чіріков, М. О. Валяшко та М. П. Красовський [1, с. 3].

Згідно з повідомленнями преси М. П. Красовський приймав активну участь у роботі Харківського фармацевтичного товариства (далі ХФТ). Він був обраний спочатку секретарем товариства [2, с. 5], а в квітні 1913 року головою ХФТ, про що знаходимо відповідне повідомлення у газеті «Южный край» від 1 травня 1913 р.: «29-го квітня ... відбулося засідання фармацевтичного товариства ... були проведені вибори членів правління; одногolosно обрані: головою – приват-доцент М. П. Красовський...» [3, с. 4].

М. П. Красовський також приймав активну участь у спробах створення у Харкові у 1913 році фармацевтичного навчального інституту. Проблема роботи цього навчального закладу обговорювалася і на засіданнях фармацевтичного товариства, про що свідчить замітка, опублікована в газеті «Утро» від 2 березня 1914 р., в якій повідомлялося, що «під головуванням М. П. Красовського відбулося чергове засідання членів фармацевтичного товариства. Засідання було присвячене обговоренню критичного моменту, який переживає молода та симпатична установа – хіміко-фармацевтичний інститут...» [4, с. 7].

Заслуговує на увагу повідомлення в газеті «Южный край» від 16 травня 1907 р., з якого дізнаємося про призначення на 20 травня 1907 р. захисту

дисертації на ступінь магістра фармації провізора Красовського. Офіційними опонентами були призначені проф. Альбіцький, Чіріков и приват-доцент Валяшко [5, с. 3]. 25 травня 1907 р. «Южный край» повідомляв про успішний захист дисертації та затвердженні Красовського у ступені магістра фармації [6, с. 5].

Предметом наукових інтересів молодого вченого була «Колючий крушина (*Rhamnus cathartica*)», повідомлення про яку вчений неодноразово робив на засіданнях різноманітних наукових товариств. Підтвердження цьому знаходимо в газеті «Утро» від 31 березня 1907 р., у якій повідомлялося, що 2 квітня в Харківському університеті відбудеться засідання «товариства фізико-хімічних наук», на якому з доповіддю, присвяченої хімічному дослідженню плодів колючої крушини виступить М. П. Красовський [7, с. 4]. До речі, пізніше приват-доцент Красовський був обраний секретарем товариства фізико-хімічних наук, про що повідомлялося в замітці газети «Утро» від 10 лютого 1912 р. [8, с. 5]. А в замітці від 1 травня 1907 р. повідомлялося, що 2 травня відбудеться засідання товариства наукової медицини і гігієни, на якому магістр М. П. Красовський виступить з доповіддю «Колюча крушина (*Rhamnus cathartica*, жостер) та її складові частини» (з демонстрацією препаратів)» [9, с. 3].

М. О. Валяшко та М. П. Красовський були визнаними авторитетами у галузі хімії та неодноразово приймали участь у різноманітних з'їздах науковців як в Російській імперії, так і закордоном. Про їх участь в подібних заходах також знаходимо інформацію у харківській періодичній пресі.

Так, у газеті «Утро» від 14 грудня 1907 р. повідомлялося, що М. О. Валяшко та М. П. Красовський відряджаються для участі в роботі I Менделєєвського з'їзду загальної та прикладної хімії, який повинен був відбутися 20–30 грудня 1907 року у Санкт-Петербурзі [10, с. 4]. Із статті в газеті «Южный край» від 21 листопада 1909 р. дізнаємося, що медичний факультет Харківського університету відряджає на з'їзд «естествоиспытателей и врачей» до Москви завідуючого університетської аптеки М. П. Красовського [11, с. 7]. А в повідомленні газети «Южный край» 30 березня 1913 р. зазначалося, що проф. М. О. Валяшко и прив.-доц. М. П. Красовський відряджаються на «XIII-й съезд естествоиспытателей и врачей» до Тифлісу з 16 по 24 червня 1913 р. [12, с. 4].

Працюючи професором Ветеринарного інституту М. П. Красовський виступав і на засіданнях товариства ветеринарних лікарів. Зокрема 20 березня 1914 р. вчений зробив доповідь на засіданні товариства на тему

«Нові лікарські речовини і ідентичні їм препарати», про що повідомлялося в номері газети «Южный край» від 22 березня 1914 р. [13, с. 4].

Можна відокремити групу публікацій харківської преси, яка була присвячена проведенню занять та іспитів у студентів Харківського університету. Оголошення з приводу дати, часу, аудиторії проведення занять або прийому заліків та іспитів у місцевих газетах були звичайною практикою. Таким чином студенти отримували необхідну інформацію щодо освітнього процесу. Із таких оголошень ми дізнаємося про предмети, які в різні роки викладали професори університету, у тому числі і М. П. Красовський.

Наприклад, в газеті «Утро» 26 жовтня 1908 р. повідомлялося, що М. П. Красовський «...буде екзаменувати мед. III сем. по суботам с 1-го листопада» [14, с. 7]. 24 січня 1914 р. в газеті «Утро» повідомлялося, що на засіданні медичного факультету був заслушаний рапорт «проф. М. О. Валяшка про доручення прив.-доценту по кафедрі фармації та фармакогнозії М. П. Красовському провести іспит фармацевтів» [15, с. 6].

Потрібно підкреслити, що М. П. Красовський читав різні курси і приймав іспити і в інших навчальних закладах міста. Так, наприклад, в розділі «Школа та життя. Ветеринарний інститут» газети «Утро» від 11 квітня 1915 р. можна прочитати, що «...проф. М. Красовський екзаменує з фармації та фармакогнозії» [16, с. 6]. З газети «Южный край» за 28 липня 1907 р. дізнаємося, що М. П. Красовський проводив заняття і готував до іспитів на ступінь аптекарського помічника [17, с. 1], у номері цього видання за 4 вересня 1916 р. знаходимо інформацію про те, що приват-доцент М. П. Красовський читав лекції в стоматологічній школі Е. Гофунга [18, с. 2].

Цікавим документом є надрукована 31 жовтня 1913 р. у газеті «Утро» вітальна «Адреса М. П. Красовському» з нагоди його звільнення з посади лаборанта фармацевтичної лабораторії Харківського університету, яку вчений займав протягом 14 років [19, с. 6]. В документі, що був складений слухачами-фармацевтами 2 курсу та урочисто вручений управляючому університетської аптеки М. П. Красовському, вченого було охарактеризоване як досвідченого керівника, який завжди був готовий прийти студентам на допомогу та дати цінну пораду щодо роботи в аптеці.

Протягом багатьох років М. П. Красовський брав активну участь у громадському житті Харкова, про що свідчить ряд заміток. Так, у квітні 1902 р. вчений був обраний до складу Товариства допомоги нужденним

студентам Харківського університету, про що повідомлялося в газеті «Южный край» 11 квітня 1902 р. [20, с. 4].

В розділі газети «Южный край» «Дії уряду» 29 липня 1905 р. повідомлялося, «...що затверджуються в чинах, зі старшинством: ... титулярного радника Імператорського Харківського університету: штатний лаборант при фармацевтичній лабораторії Валяшко – з 23-го травня 1903 р. ... колезького секретаря: позаштатний лаборант Харківського університету Красовський – з 15-го листопада 1899 р.» [21, с. 1]. А в газеті «Утро» 13 вересня 1908 р. зазначалося, що лаборант Харківського університету М. П. Красовський з 15 листопада 1905 р. з титулярних радників переводиться в колезькі асесори [22, с. 4].

Ще однією актуальною темою початку ХХ ст., що активно обговорювалася на сторінках преси, була боротьба з епідемією чуми у Харкові у 1910 році. Для боротьби з цим небезпечним захворюванням у Харкові була створена спеціальна комісія, яка займалася санітарним станом міста. До складу цієї комісії також увійшов професор М. П. Красовський у якості «санітарного попечителя», про що повідомила газета «Утро» 21 серпня 1910 р. [23, с. 4]. А 24 серпня 1910 р. вчений був включений до складу «губернської санітарно-виконавчої комісії» [24, с. 6].

У 1914 р. на одному із засідань фармацевтичного товариства «М. П. Красовський доповідав зборам ... про відкриття при товаристві бактеріологічних курсів», про що повідомлялося в газеті «Утро» 2 травня 1914 р. [25, с. 5].

У 1910 р. М. П. Красовський приймав активну участь у компанії по збору коштів для допомоги новому вищому навчальному закладу Харкова – Жіночому медичному інституту, про що знаходимо статтю у газеті «Утро» за 16 вересня 1910 р. [26, с. 5].

З початком у 1914 році Першої світової війни у Харкові почали організовуватися лазарети з прийому поранених. Такий лазарет був створений і при Харківському університеті, до складу комісії, яка завідувала лазаретом, був включений М. П. Красовський, який приймав активну участь в його діяльності [27, с. 6]. За цю роботу вчений-фармацевт був нагороджений урядом орденом Святого Станіслава III ступеню, про що повідомляла газета «Южный край» 2 липня 1916 р. [28, с. 2].

Висновок. Діяльність М. П. Красовського була плідною та багатогранною, він мав високий авторитет у суспільстві та в наукових колах Харкова. Тому не випадково, що він допомагав Н. А. Валяшко у створенні в країні першого

спеціалізованого фармацевтичного вищого навчального закладу, який у вересні 2021 р. відзначив свій 100-річний ювілей.

Література:

1. Местная хроника // Южный край. 1899. 21 декабря. № 6523.
2. Местная хроника // Южный край. 1903. 23 февраля. № 7653.
3. Местная жизнь // Южный край. 1913. 1 мая. № 11384.
4. Заседания // Утро. 1914. 2 марта. № 2241.
5. Местная хроника // Южный край. 1907. 16 мая. № 9084.
6. Заседание совета университета // Южный край. 1907. 25 мая. № 9092.
7. Местная жизнь // Утро. 1907. 31 марта. № 108.
8. Соборания // Утро. 1912. 10 февраля. № 1569.
9. Местная жизнь // Утро. 1907. 1 мая. № 133.
10. Местная жизнь // Утро. 1907. 14 декабря. № 314.
11. Местная жизнь // Южный край. 1909. 21 ноября. № 9845.
12. Заседание совета университета // Южный край. 1913. 30 марта. № 11331.
13. Местная хроника // Южный край. 1914. 22 марта. № 11960.
14. Учебные заведения. Университет // Утро. 1908. 26 октября. № 576.
15. Университет // Утро. 1914. 24 января. № 2207.
16. Школа и жизнь. Ветеринарный институт // Утро. 1915. 11 апреля. № 2629.
17. Занятия к экзаменам // Южный край. 1907. 28 июля. № 9146.
18. Харьковская зубоврачебная школа Е. Гофунга // Южный край. 1916. № 13574.
19. Хроника учебных заведений // Утро. 1913. 31 октября. № 2126.
20. Деятельность Общества пособия недостаточным студентам Харьковского университета // Южный край. 1902. 11 апреля. № 7343.
21. Действия правительства // Южный край. 1905. 29 июля. № 8525.
22. Высочайшие приказы // Утро. 1908. 13 сентября. № 539.
23. Борьба с чумой в Харькове // Утро. 1910. 21 августа. № 1124.
24. Собрание санит. попечителей // Утро. 1910. 24 августа. № 1126.
25. Заседания // Утро. 1914. 2 мая. № 2298.
26. Женский медицинский институт // Утро. 1910. 16 сентября. № 1144.
27. Местная жизнь // Утро. 1914. 19 октября. № 2463.
28. Действия правительства // Южный край. 1916. 2 июля. № 13457.